НУ „Васил Друмев“
гр. Пазарджик
ул. “Завоя на Черна“ №15
Тел.034/445101,www. drumevpz.bg
e-mail: 11301247@edu.mon.bg

ILIANA GEORGIEVA CHALAKOVA

Digitally signed by ILIANA GEORGIEVA CHALAKOVA
Date: 2023.09.14 08:24:24 +03'00'

УТВЪРЖДАВАМ ДИРЕКТОР:……..

/Илиана Чалъкова/

АЛГОРИТЪМ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ 2023-2024 г.

Всички дейности по изпълнение на Алгоритъма по прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз се залагат в Годишния план на училището в съответните месеци.

Насилието между учениците в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на учениците, които търпят насилие, така и върху онези, които го извършват. Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и оказват силно въздействие върху цялостното развитие на младата личност.

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на тормоза в училище е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на **координирани и последователни усилия** за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се

поставят ясни граници, да се формират ценности, да се създадат правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

Цели на дейностите за противодействие на тормоза:

- успешно да се намалят факторите, които са свързани със средата в училище и допринасят за проявата на агресия, както и за утвърждаване на агресивни модели на поведение;
- да се повлияе и промени поведението на всяко дете, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и потърпевши;
- да се обърне внимание на всички проявления на това явление, а не само на неговите физически форми;

Алгоритъмът разписва конкретни задачи и съответните им срокове с оглед на реализирането на **дейностите по превенция и интервенция** съгласно Механизма за противодействие на тормоза и насилието в системата на предучилщното и училищното образование:

1. Определяне на училищен координационен съвет със заповед на директора на училището.

Срок: до 29.09.

Отговорник: директор

2. Запознаване и припомняне на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на на тормоза и насилието в системата на предучилщното и училищното образование чрез изпращане на материали по ел. пощи.

Срок: м. септември

Отговорник: уч.психолог

3. Класните ръководители запознават учениците с Механизма.

Срок: *м. ноември*

Отговорник: уч.психолог и класни ръководители

4. В началото на учебната година класните ръководители организират попълването на въпросници с цел извършване на оценка на тормоза /Приложение 3 към Механизма/

Срок: до края на м. октомври

Отговорник: класни ръководители, уч.психолог

5. Училищният координационен съвет анализира и обобщава резултатите от оценката.

Срок: м.ноември

Отговорник: училищен координационен съвет

6. Запознаване на педагогическия персонал с обобщените резултати и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия на ПС.

Срок: първата седмица на м. ноември

Отговорник: координационен съвет

7. Координационният съвет разработва план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз и противообществените прояви, който се утвърждава от директора на училището. Планът подлежи на актуализиране.

Срок: септември – ноември

Отговорник: училищен координационен съвет

7.1. планът включва дейности по превенция и интервенция на ниво клас (под формата на обучителни дейности и занятия с класа) и на ниво училище (по посока създаване на общоучилищни правила и процедури);

7.2. планът включва конкретни дейности, срокове и отговорници;

7.3. планът разписва ясно как се осъществява потокът на информация във връзка със съмнения за тормоз, документиране на ситуации и иницииране на работа по случай;

7.4. планът се актуализира ежегодно до края на първата седмица на м. ноември

7.5. При необходимост може да има актуализация на плана за противодействие на училищния тормоз и по време на учебната година към края на първия учебен срок – месец януари.

8. Координационният съвет създава единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз /*Приложение към училищния алгоритъм/*.

/Такива са създадени и въведени, а при нужда се актуализират./

Срок: до края на м. октомври

Отговорник: училищен координационен съвет

9. Въвеждане на Дневник за случаите на тормоз срок 30 септември

9.1. Дневникът има за цел да подпомогне процеса на координация и комуникация в училище във връзка с осъществяването на цялостна училищна политика за противодействие на училищния тормоз.

9.2. В дневника се документират ситуациите, съответстващи на Класификацията на нивата и формите на тормоз и предприемане на съответните действия, които изискват намесата на координационния съвет.

9.3. Всяка описана в дневника ситуация, съдържа следната информация: дата; какво се е случило - кратко описание на случая, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията - име и подпис; какво е предприето като действия (намеса, превенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители), как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои.

9.4. Координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от училищния психолог или педагогическия съветник.

9.5. Дневникът за описване на ситуации на тормоз и съпътстващата документация по случаите се съхранява при педагогическия съветник. При продължително отсъствие на педагогическия съветник, дневникът се съхранява при помощник-директора, който е председател на УКС.

Срок: целогодишен

Отговорник: уч.психолог

9.6. Дневникът се въвежда в началото на всяка учебна година.

Срок: 30.09.

Отговорник: училищен координационен съвет,уч.психолог

11. Изготвяне на годишен отчетен доклад на училищния координационен съвет до директора на училището.

Срок: края на м.юни.

Отговорник: училищен координационен съвет

Превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза

Целите на превенцията включват ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

I. Превенция на равнище училище:

- обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика;
- договаряне на единни разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;

- разработване приемане на промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност;
- прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата;
- подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоза;
- подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз (въвеждане на нови форми и канали, гарантиране на конфиденциалността);
- включване на експерти, родителите и самите ученици в процеса на създаване и реализирането на всички интервенции;
- използване на подхода за работа с връстници (peer education), които трябва да станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;
- повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на специализирани тренинги за определени категории от работещите в училище за справяне с критични ситуации и други;
- ясно разпределение на конкретни отговорности на всички възрастни в училището, вкл. дежурства на определени места;
- осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;
- насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата.

II. Превенция на равнище клас/класна стая:

- форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, като се използват възможностите на часа на класа, предмети от задължителното учебно съдържание, различни извънкласни и извънучилищни дейности.
- извеждане на теми от учебното съдържание, които могат да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.

III. Включване на родителите в дейностите по превенция:

- Създаване на информационна банка с родители - специалисти от областта на помагащите професии (психолози, социални работници, лекари, свещеници) или други професии, които могат да бъдат полезни, включително журналисти, спортисти, драматурзи, композитори, музиканти, художници, режисьори и други, с чиято помощ могат да реализират ценни училищни инициативи и други;

- Осигуряване на родители, които могат да се включат в групи за придружаване на определени групи деца по пътя от дома до училището;
- Постоянно набиране на родители –доброволци, които могат и да осигуряват ресурси - в натура, услуги за изпълнение на училищните дейности.

Интервенция за предотвратяване и противодействие на тормоза

Целите на интервенцията включват предприемане на действия и мерки за спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на тормоз, като се зачитат индивидуалните потребности на всеки ученик, въвлечен пряко или косвено в ситуацията. Интервенциите включват отговора на училището при възникнали ситуации на тормоз.

I. Интервенция на равнище училище:

1. Водене на училищен дневник със случаи на тормоз и управление на ситуацията - в него се документират единствено ситуациите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация в Механизма. Съхранява се при педагогическия съветник или училищния психолог . При продължително отсъствие на уч.психолог, дневникът се съхранява при помощник-директора, който е председател на УКС.

Цел: анализиране и планиране на цялостната училищна политика за противодействие на тормоза от страна на училищното ръководство и УКС.

2. Задачи на училищен координационен съвет /УКС/ въз основа на регистрираните ситуации:

- извършва оценка на риска;
- анализира ситуации на тормоз и при нужда предприема действия по организиране на индивидуална работа по случай на ученик, жертва на тормоз или инициатор/извършител на проявите;
- създаване на процедура за откриване и работа по случай въз основа на направен анализ, координира се от педагогическия съветник;
- насочване на случаи към външни служби съгласно Механизма */Приложение 2 от Механизма: Кой, кога и къде може да подава сигнал за дете в риск?/*

II. Интервенция на равнище клас/ класна стая: отнася се до ситуациите от ниво едно и две според приетата класификация в Механизма.:

- проследяване на повтарящи се фактори, констатиране на факти, уведомяване на член на училищното ръководство и УКС;
- идентифициране на участниците в ситуацията на тормоз;
- анализ на ситуацията от УКС;

- предприемане на мерки, които могат да включват индивидуална работа по случай и/или работа с цели класове;
- регистриране на ситуации от второ ниво в дневника за случаи на тормоз според реда, определен в Механизма;

- даване на насоки и съвети към учител/и за справяне със ситуации на тормоз;
- предприемане на съвместни действия между класен ръководител, учител, педагогически съветник- организиране на допълнителни занятия с цели класове, участие на външни специалисти;

III. Включване на родителите в случаите на интервенция:

- уведомяване на родителите на учениците /жертви и агресори/ при случай на училищен тормоз;
- запознаване с предприетите от училището действия за разрешаването на ситуацията;
- изграждане на партньорски взаимоотношения, осигуряване на възможност за споделяне на гледни точки;
- извеждане на конкретни договорености, предприемане на съвместни действия с цел разрешаване на ситуацията;
- проследяване на резултатите от предприетите действия;
- насочване на родителите за консултация с педагогическия съветник или с други специалисти.

<u>ПРИЛОЖЕНИЕ:</u>

Правила за задълженията на всички служители при установяване на случаи на училищен тормоз

Училищният алгоритъм и единните правила за задълженията на всички служители са изготвени от училищния координационен съвет в състав:

Председател:

Величка Въжева, заместник-директор

Членове:

Петя Точкова-уч. психолог

Катя Божилова-учител

Александра Близнакова-учител

Стоилка Минева-старши учител

Председател на УН

<u>Забележка:</u>

Копие от алгоритъма в хартиен и електронен вариант и приложенията към него се съхраняват в дирекцията на училището.